

en gesprek over dit onderwerp: het opstel van J. Klapwijk, Abraham Kuyper over wetenschap en universiteit, in het boek uit het Kuyperjaar 1987, Abraham Kuyper. Zijn volksdeel, zijn invloed (redactie C. Augustijn, J.H. Prins, H.E.S. Woldring, uitgave Meinema, Delft); de inaugurele oratie van N.P. Wolterstorff uit 1988, *The Project of a Christian University in a Postmodern Culture*; het boek van C. Sanders over geloofskennis en werkelijkheid, dit jaar verschenen, onder de titel *Geloof - Zin en on-zin* (uitgave Kok Agora, Kampen).

Betekenden jaren van bezuiniging, zoals de jaren '80 waren, ook jaren zonder innovatie? Stilstand en zo goed mogelijk behouden van wat blijft, zijn immers de voor de hand liggende gevolgen van bezuinigen. En als er dan toch vernieuwd werd, tegen alle bezuiniging in en dus niet als vernieuwing dankzij groei, van welke aard waren dan de vernieuwingen?

Er zijn er, gelukkig, nogal wat geweest, en ze behoren tot verschillende categorieën. Een voor de hand liggende categorie is nieuwe varianten voor een doctoraal examen in een bestaande studierichting, zoals het algemeen doctoraal Godgeleerdheid, het doctoraal Bedrijfswetkunde, het doctoraal Natuurkundige Informatica, het milieugericht doctoraal bij Biologie en Aardwetenschappen in onderlinge samenwerking, in Letteren algemene letteren, woord en beeld, lexicologie en oudheidkunde, in Sociaal-Culturele Wetenschappen sociale gerontologie, vrouw en beleid, en cultuur, organisatie en management. In de Amsterdamse Academie, gevormd door de Vrije Universiteit en de Hogeschool Holland, werd een specifieke opleiding voor de sector bank en financiën gevormd, met een HBO- en een WO-variant. De aansluiting bij maatschappelijke ontwikkelingen is duidelijk.

Een andere innovatiecategorie wordt gevormd door de tweede-fase opleidingen die niet door de minister van onderwijs worden bekostigd. De faculteit der Economische Wetenschappen en Econometrie was daarin zeer succesvol; naast de opleiding tot accountant werden die tot controller en tot EDP-auditor opgebouwd, terwijl die tot senior-organisatieadviseur zal volgen. Economie slaagde er bovendien in kwaliteit van onderwijs en onderwijsorganisatie te behouden bij explosieve groei van het aantal studenten.

In de organisatie en profilering van het onderzoek in de natuurwetenschappen vond een aantal vernieuwingen plaats. Kernfysisch onderzoek wordt vrijwel geheel buitenshuis gedaan en het oude cyclotron werkt nu op derde-geldstroom (productie van radiofarmaca). Scheikunde stapte van NMR-onderzoek af, ging over naar laserchemie en bundelde dat met al aanwezige laserfysica, in één laboratorium. In de biotechnologie kwam hechte en evenwichtige samenwerking met onderzoek in het bedrijfsleven tot stand. Geologie profileerde zich nader in mariene geologie en door het overnemen van het laboratorium voor isotopengeologie van NWO. Aardwetenschappen en Biologie hebben sterke verbindingen met onderzoek en opleidingen in en voor ontwikkelingslanden.

Groei van derde-geldstroomactiviteiten viel bovendien op te merken bij Rechtsge-